

การพัฒนาครูปฐมวัยต้นแบบด้านการสร้างชุดกิจกรรมศิลปะ
จากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานีเขต 2 อำเภอกุมภวาปี ที่ส่งเสริมพัฒนา
ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

EARLY CHILDHOOD TEACHERS DEVELOPMENT IN ART ACTIVITIES
CREATION BY TELLING FOLK TALES FROM THE ELDERLY LIVING IN
UDON THANI PRIMARY SCHOOL EDUCATIONAL SERVICE AREA 2,
KHUMPHAVAPEE DISTRICT TO STRENGTHEN EARLY CHILDHOOD
CHILDREN' CREATIVITY

ธีรภรณ์ ภักดี¹

Theeraphorn Pakdee

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาครูปฐมวัยต้นแบบด้านการสร้างชุดกิจกรรมศิลปะ จากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 อำเภอกุมภวาปี 2) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมสร้างสรรค์จากชุดกิจกรรมศิลปะก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูปฐมวัยในโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 อำเภอกุมภวาปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงจากครูผู้สอนเด็กปฐมวัยของแต่ละโรงเรียน เพื่อนำมาเป็นกลุ่มเป้าหมายในการสร้างชุดกิจกรรมศิลปะ จากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 อำเภอกุมภวาปี ที่ส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย การดำเนินการทดลองใช้ระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 60 นาที รวมทดลองทั้งสิ้น 24 ครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ นิทานพื้นบ้าน และแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t- test for Dependent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ได้ครูปฐมวัยต้นแบบด้านการสร้างชุดกิจกรรมศิลปะ จากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 อำเภอกุมภวาปี ที่มีความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยดังนี้

¹ สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

1.1 ครูปฐมวัยต้นแบบมีหลักการ แนวทางการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นลำดับขั้น คือ การวางแผนการสร้างชุดกิจกรรมศิลปะ จากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 อำเภอกุมภวาปี การจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ การดำเนินการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ และการประเมินผลงานของเด็กปฐมวัย

1.2 ครูปฐมวัยต้นแบบมีรูปแบบการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลาย คือ การนำผู้สูงอายุในชุมชนมาเล่านิทานพื้นบ้านเป็นการนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นตอนกิจกรรม ครูจัดกลุ่มกิจกรรมศิลปะ 5 กิจกรรมขั้นสรุป การนำเสนอพร้อมจัดแสดงผลงาน

2. เด็กปฐมวัยที่ทำชุดกิจกรรมศิลปะ จากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 อำเภอกุมภวาปี มีความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Abstract

The purposes of this research aimed to; 1) Develop early childhood teachers in art activities creation by telling folk tales from the elderly living in Udon Thani Primary School Educational Service Area 2, Khumphavapee District. 2) Compare early childhood children' creativity attending creative activities from pre-test and post-test art activities.

The sample group used in this research was comprised of 15 early childhood teachers in Udon Thani Primary School Educational Service Area 2, Khumphavapee District, the first semester, and academic year 2011. This sample group was selected by purposive sampling from early childhood teachers in each school in order to become target group in art activities creation by telling folk tales from the elderly living in Udon Thani Primary School Educational Service Area 2, Khumphavapee District to promote early childhood children' creativity. The period of experiment was 8 weeks, 3 days per week, 60 minutes per day in total of 24 times.

The research tools were creative activities plan, folk tale and creative test whereas the reliability was .91 The statistics for data analysis was t-test for Dependent Samples.

The results revealed that ;

1.The early childhood teachers were promoted in art activities creation from the elderly living in Udon Thani Primary School Educational Service Area 2, Khumphavapee District. They also developed creative activities for early childhood as follows;

1.1 The original early childhood teachers had both creative activities principal and methods in process for art activities creation plan by telling folk tale from the elderly living in Udon Thani Primary School Educational Service Area 2, Khumphavapee District. Besides, they increased how to prepare teaching materials, manage creative activities and evaluate early childhood children' achievements.

1.2 The original early childhood teachers provided various of creative activities i.e. the activity introduction was by telling folk tale from the elderly living in community, the during activities composed of 5 art activities and the conclusion were presentation and exhibition.

2. The early childhood children who participated in art activities by telling folk tale from the elderly living in Udon Thani Primary School Educational Service Area 2, Khumphavapee District had creativity statistical significance at .01 level.

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประชากร ในอารยประเทศต่างให้ความสนใจและตระหนักดีว่าเด็กปฐมวัย คือ รากฐานทางปัญญาของชาติที่จะส่งผลในการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน ฉะนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องเริ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัย เพราะเป็นวัยที่มีพัฒนาการสูงกว่าวัยอื่นๆ เด็กปฐมวัยจึงควรได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วน ทั้งทางด้านการอบรมเลี้ยงดู การเอาใจใส่ ความรักและความอบอุ่น เด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปี เป็นระยะที่เด็กเกิดการเรียนรู้มากที่สุดในชีวิต (สุโขทัยธรรมาริธา. 2538 : 5) โดยเฉพาะพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและสมองจะเจริญออกมาสูงสุด ดังที่ บลูม (Bloom) กล่าวว่าเด็กอายุ 4 ปี สติปัญญาจะพัฒนาถึงร้อยละ 50 และพัฒนาขึ้นถึงร้อยละ 80 เมื่ออายุ 6 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2536 : 6 อ้างจาก Bloom, 1956) ซึ่งสอดคล้องกับวิจิตร ศรีสะอ้าน (2535 : 34 - 36) ที่กล่าวว่าเด็กวัย 0 - 5 ปี จัดอยู่ในวัยทองของชีวิต สมองมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว จะเติบโตถึงร้อยละ 80 ของผู้ใหญ่

เด็กปฐมวัยไทยจำนวนมากถึง 1 ใน 6 มีพัฒนาการล่าช้าไม่สมวัย โดยมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นตามอายุ แสดงว่าเด็กเหล่านี้ขาดโอกาสเรียนรู้และขาดการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม รวมทั้งจำนวนเด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาพิเศษเพิ่มขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงจำเป็นต้องตระหนักถึง

ปัญหา มีการเฝ้าระวังและดำเนินการให้ความช่วยเหลือเด็กอายุต่ำกว่า 6 ปี ทุกกลุ่มตั้งแต่แรกเกิดตลอดจนมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาการและศักยภาพของเด็ก (นิตยา คชภักดี และคณะ. 2545 : 3) ปัญหาของสังคมประการหนึ่งที่มีผลกระทบอย่างยิ่งต่อเด็กปฐมวัยไทย คือความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวในการทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็ก เด็กปฐมวัยจำนวนหนึ่งอาจได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมอันส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเด็กทั้งในปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ ส่งผลโดยตรงและโดยอ้อมต่อสุขภาพและพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย รวมทั้งการหลั่งไหลเข้ามาของวัฒนธรรมต่างๆ จากภายนอกส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิต ทำให้จำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของการดำรงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมในสังคมตนเอง การพัฒนาเด็กที่สอดคล้องกับบริบทวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของเด็กซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไปจึงมีความสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : ไม่มีเลขหน้า)

นิทาน เป็นเครื่องมือที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาความฉลาดทางสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กให้สูงขึ้น ดังคำกล่าวของ ฌัก ทิวไฟงาม (2547) ได้กล่าวถึงนิทานว่า นิทานนอกจากจะช่วยพัฒนาทักษะการฟัง การพูด ให้ความรู้ ความสนุกสนานจินตนาการแก่เด็กแล้ว นิทานยังช่วยฝึกสมาธิให้เด็กรู้จักสำรวมใจให้จดจ่ออยู่กับเรื่องที่ฟัง ซึ่งเป็นพื้นฐานการเตรียมความ

พร้อมด้านการอ่านหนังสือ และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เด็กไปพร้อมกัน ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและอารมณ์ที่ดีตามมา และที่ผ่านมามีพบว่านิทานทำให้เด็กฉลาดได้

กิจกรรมนิทานเป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสมเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการเด็กและช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีให้กับเด็กและเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้แก่เด็ก ดังที่ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2548 : 32) ได้กล่าวไว้ว่า นิทานเป็นตำราของเด็กปฐมวัย เป็นสื่อที่ใช้ในการสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก สร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กทั้งทางด้านสังคม อารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม ช่วยให้เด็กสามารถรับรู้ เข้าใจ ทำให้เด็กซึมซับและรับความรู้ได้ตามหลักการทางทฤษฎีของเพียเจต์ (Piaget) ว่าด้วยการคิดเพื่อพัฒนาความรู้ใหม่และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำกิจกรรมการเล่านิทานไปใช้ในการเรียนการสอนของ พันธณีย์ วิหคโต (2536 : 11) พบว่า กิจกรรมการเล่านิทานมีประโยชน์และมีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้จริง ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

กิจกรรมสร้างสรรค์หรือกิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการสำหรับเด็ก จากแนวการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษา (กรมวิชาการ. 2539 ข) กล่าวว่า กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดสร้างสรรค์โดยใช้ศิลปะหรือวิธีการต่างๆ เป็นเครื่องมือเช่น การวาดภาพ ระบายสี การพิมพ์ภาพ การปั้น การฉีก การตัด การปะ การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่ ครูอาจเลือกจัดกิจกรรมต่างกันวันละ 2 - 3 กิจกรรม ให้เด็กได้เลือกทำตามความสนใจ โดยครูจัดเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนให้เด็กทำ ในแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลมีได้อธิบายรายละเอียดของกิจกรรมอย่าง

ชัดเจน เป็นเพียงแนวการจัดกิจกรรมสั้นๆ เท่านั้น เพื่อเปิดโอกาสให้ครูสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างอิสระ แต่ครูส่วนใหญ่ไม่ได้ตอบสนองแนวทางดังกล่าว โดยมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมด้านทักษะทางภาษาและคณิตศาสตร์มากกว่ากิจกรรมอื่นๆ ด้วยเหตุผลที่ว่า ทักษะดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ระดับสติปัญญาของเด็กและเป็นการตอบสนองความต้องการของเด็กควบคู่กันไป รวมถึงมีข้อจำกัดเรื่องเวลาและความยุ่งยากในการจัดเตรียมกิจกรรม จึงทำให้กิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กอนุบาลถูกจำกัดอยู่เพียงการวาดภาพระบายสีเท่านั้น ในขณะที่ข้อมูลที่ได้รับจากการสังเกตเด็กๆ ขณะทำกิจกรรมสร้างสรรค์พบว่า เด็กแต่ละคนสามารถสร้างผลงานของตนเองได้อย่างไม่มีกฎเกณฑ์มีอิสระในการคิดการทำงานตามที่ตนเองกำหนด และร่วมกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน (กัญญา ญาณสาร. 2538 : 2)

ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของบุคคลในการผสมผสานความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่เพื่อการแก้ปัญหาสิ่งใหม่ๆ ด้วยวิธีการที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำแบบเดิม ซึ่งอาจอยู่ในรูปของขบวนการคิด ผลผลิตหรือพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา ซึ่งความสามารถด้านนี้มีอยู่ในตัวบุคคลของแต่ละคนในระดับที่แตกต่างกันและสามารถพัฒนาขึ้นได้ด้วยการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม มาเยสกี (Mayesky. 1985 : 3) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นแนวทางของการคิดหรือการกระทำบางสิ่งบางอย่างที่เป็นลักษณะเริ่มแรกสำหรับบุคคลอื่นและเน้นสิ่งที่มีคุณค่า สำหรับคนคิดหรือคนอื่น ๆ ซึ่งก็คือมีหนทางใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาหรือการสร้างผลผลิตใหม่ๆ เช่น โคลงกลอน เพลง และเครื่องจักรใหม่ๆ

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยพบว่าโดยทั่วไปมีการส่งเสริมทักษะทางภาษาคณิตศาสตร์ การรับรู้ การเคลื่อนไหว และการสร้างเสริมลักษณะนิสัยค่อนข้างมากความคิดสร้างสรรค์

เป็นคุณลักษณะสำคัญที่ควรได้รับการส่งเสริม และปลูกฝังเป็นอย่างยิ่ง เพราะช่วยให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตนเองในการคิด เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา เป็นทักษะที่ครูจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเด็กได้น้อยที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2527 : 101) ทำให้เด็กไทยช่วงอายุ 0 - 12 ปี มีความเสี่ยงด้านสติปัญญา และความสามารถในการรับรู้ การคิดในขั้นรูปธรรมได้เมื่ออายุ 6 ปี และมีจำนวนมากที่รับรู้ได้เมื่ออายุ 7 - 8 ปี ซึ่งปกติแล้ว เด็กจะมีความสามารถในการรับรู้การคิดเมื่ออายุ 5 ปี จะเห็นได้ว่าเด็กไทยช้าไปถึง 1 ปี(คณะกรรมการการพัฒนาการศึกษา อบรมและเลี้ยงดูเด็ก, 2535 : 11 - 12) ดังที่การจัดการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าไม่สนองต่อกระบวนการพัฒนาผู้เรียน ผู้สอนส่วนใหญ่จะใช้วิธีการสอนที่เน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลาง เน้นการถ่ายทอดความรู้และเนื้อหา โดยละเอียดไม่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพ อันเป็นผลทำให้ผู้เรียนมีแต่ความรู้ไม่มีความคิด (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2542 : 2) กิจกรรมหรือวิธีการที่ส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เป็นสิ่งที่สำคัญที่ควรจัดให้เด็กได้ฝึกเด็กทุกคนสามารถได้รับการฝึกให้มีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นได้ในการฝึก ต้องใช้วิธีการสอนที่ต่อเนื่องและทำอยู่เป็นประจำ วิธีการฝึกความคิดสร้างสรรค์ควรมุ่งไปในด้านการคิดแก้ปัญหาการทำกิจกรรม เช่น การวาดภาพ แต่งเรื่อง โดยใช้จินตนาการ และการให้คิดริเริ่มตกแต่งสิ่งที่ไม่สมบูรณ์ เช่น ภาพหรือเรื่องที่ยังไม่สมบูรณ์ เป็นต้น เนื่องจากเด็กจะมีแรงจูงใจที่คิดสร้างสรรค์ได้มาก ถ้าอยู่ในสถานการณ์ที่มีข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์จะเป็นกิจกรรมด้านศิลปะ คำพูดและการกระทำ การวาดภาพ ให้อิสระในการเขียนภาพลากเส้นตามความพอใจ เสนอแนะเด็กให้คิดถึงสิ่งที่เราชอบ ที่เราอยากทำ หรือเราอยากจะทำอะไรสักอย่าง ปล่อยให้เด็กนั่งคิด แล้วลงมือวาด โดยบอกให้

เด็กลงมือทำ โดยให้ วาดภาพตามใจชอบ วาดภาพตามจินตนาการ วาดภาพจากประสบการณ์ วาดภาพจากสิ่งแวดล้อม วาดภาพจากเสียงเพลง วาดภาพจากการฟังนิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ วาดภาพต่อเติมจากสิ่งเร้าที่กำหนดให้ หรือวาดภาพต่อเติมจากส่วนที่ไม่สมบูรณ์ให้ภาพที่ไม่สมบูรณ์แก่เด็กอาจจะให้รูปเฉพาะปาก หัว ฯลฯ แล้วให้เด็กคิด ใช้จินตนาการต่อเติมส่วนต่างๆ นั้นให้เป็นรูปอะไรก็ได้ ให้สิ่งเร้ากับเด็กโดยเป็นรูปอะไรก็ได้ เช่น ให้ภาพวงกลม สามเหลี่ยม เส้นตรง แล้วให้เด็กใช้จินตนาการเติมให้เป็นรูปตามความคิดสร้างสรรค์

ปัจจุบันประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาปฐมวัยมากขึ้น เนื่องจากการจัดการศึกษาที่ผ่านมาไม่สนองตอบกระบวนการพัฒนาผู้เรียน ส่วนใหญ่จะใช้รูปแบบและวิธีการเรียนการสอนที่เน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลาง เน้นการถ่ายทอดความรู้และเนื้อหาโดยละเอียดการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2542 : 2) และสถานศึกษาจำนวนไม่น้อยที่ไม่ได้จัดบริการเพื่อเตรียมความพร้อมทุกด้านแก่เด็กอย่างแท้จริง ส่วนใหญ่ยังมุ่งที่จะเร่งให้เด็กเรียนหนังสือ (คณะกรรมการการศึกษาแนวทางการพัฒนาเด็กอายุ 0-5 ปี, 2535: 13) ให้เด็กนั่งอยู่กับที่ทั้งวันจัดหลักสูตรที่ตายตัว เร่งสอนอ่าน เขียน ไม่ให้อิสระในการแสดงออก ห้ามเด็กพูดให้นั่งเงียบๆ ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ทางด้านวิชาการมากกว่าการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ดังนั้น การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดให้เหมาะสมกับเด็กเพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของเด็กแต่ละบุคคล ซึ่งกิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความสนใจแตกต่างกัน จึงควรจัดให้กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถทำกิจกรรมตามความสนใจโดยเน้นให้มีสื่อของจริงให้เด็กมีโอกาสสังเกต สำรวจ

ฝึกฝนการคิดตามจินตนาการ สร้างสรรค์ผลงานและ
แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมศิลปะ
สร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ
ของเด็กและสอดคล้องกับหลักพัฒนาการของเด็ก
เป็นอย่างดีพร้อมทั้งยังช่วยให้กล้ามเนื้อและ
สายตาสัมพันธ์กันส่งเสริมความคิดอิสระ ความคิด
จินตนาการ ฝึกการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์การ
จัดกิจกรรมประจำวันของครูปฐมวัยในโรงเรียน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี
เขต 2 อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุตรธานี กิจกรรม
สร้างสรรค์ที่ครูปฐมวัยจัดกิจกรรมให้กับเด็กส่วน
ใหญ่เป็นกิจกรรมวาดภาพระบายสีและเด็กชอบดู
นิทานผ่านสื่อโทรทัศน์ แผ่นดีวีดี ซึ่งเป็น การสื่อสาร
ทางเดียวเด็กขาดความคิดสร้างสรรค์และ
จินตนาการ เกิดช่องว่างและความสัมพันธ์ระหว่าง
คน 3 วัย คือ เด็ก ครูและผู้ปกครอง ตลอดจนการมี
ส่วนร่วมของผู้สูงอายุในชุมชนและการนำภูมิปัญญา
ท้องถิ่นมาร่วมถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานพื้นบ้าน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะ
พัฒนาครูปฐมวัยต้นแบบด้านการสร้างชุด
กิจกรรมศิลปะ จากการเล่านิทานพื้นบ้านของ
ผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุตรธานีเขต 2 อำเภอกุมภวาปี ที่ส่งเสริมพัฒนา
ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นแนวทาง
ให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจในการส่งเสริมความคิด
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อพัฒนาครูปฐมวัยต้นแบบด้านการสร้าง
ชุดกิจกรรมศิลปะ จากการเล่านิทานพื้นบ้านของ
ผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุตรธานีเขต 2 อำเภอกุมภวาปี ที่ส่งเสริมพัฒนา
ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับ
ครูปฐมวัยและผู้เกี่ยวข้องได้นำชุดกิจกรรมศิลปะ จาก
การเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานีเขต 2
อำเภอกุมภวาปี นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรม
เพื่อพัฒนาและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
ปฐมวัย

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาในครั้งนี้เป็นครู
ปฐมวัยในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุตรธานีเขต 2 อำเภอกุมภวาปี
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 15 คน ซึ่ง
ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงจากครูผู้สอนเด็ก
ปฐมวัยของแต่ละโรงเรียน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีจำนวน 15 คน
ประกอบด้วย กลุ่มผู้สูงอายุของแต่ละโรงเรียน
จำนวน 15 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยทดลอง เพื่อพัฒนา
ครูปฐมวัยต้นแบบด้านการสร้างชุดกิจกรรมศิลปะ
จากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 ที่
ส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
แบ่งเป็น 4 ระยะ

ระยะที่ 1 การเตรียมการ

คัดเลือกโรงเรียนและกลุ่มเป้าหมายที่เข้า
ร่วมโครงการวิจัยและเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ
ก่อนเข้าร่วม สนทนาในกลุ่ม เช่น การกำหนด
กลุ่มเป้าหมาย การสร้างความสัมพันธ์กับ
กลุ่มเป้าหมาย ศึกษาข้อมูลบริบทของโรงเรียนที่
เข้าร่วมโครงการวิจัย

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัญหา และ แนวทางพัฒนา

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประกอบด้วยกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มครูปฐมวัยกรรมการสถานศึกษา กลุ่มผู้สูงอายุ ในชุมชนและสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ศึกษาในเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานีเขต 2 อำเภออุ้มผางปีที่ โดยใช้ เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลคือบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบบันทึกคำสัมภาษณ์

ระยะที่ 3 การดำเนินการพัฒนาครู

ดำเนินการพัฒนาครูโดยมีขั้นตอนสำคัญ คือ การวางแผนร่วมกันระหว่างครูปฐมวัยกับผู้สูงอายุในชุมชน การปฏิบัติตามแผน เช่น

3.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการจากเอกสารเกี่ยวกับแผนการจัด กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับชุดกิจกรรมศิลปะ

3.2 ผู้สูงอายุเล่านิทานพื้นบ้านแล้วนำมาใช้เป็นเรื่องเล่า และจัดกิจกรรมสำหรับเด็กชั้นอนุบาล 2 ในกิจกรรมสร้างสรรค์ สร้างชุดกิจกรรมศิลปะ จากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานีเขต 2 อำเภออุ้มผางปีที่

3.3 นำแผนกิจกรรมสร้างสรรค์และนิทานพื้นบ้านเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจความถูกต้องตามหลักการ ทฤษฎี แนวคิด รูปแบบกิจกรรมสร้างสรรค์และหาความเที่ยงตรงของแผนกิจกรรมสร้างสรรค์โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จำนวน 3 ท่าน

3.4 ปรับปรุงและจัดพิมพ์แผนการกิจกรรมสร้างสรรค์ ฉบับสมบูรณ์ที่ครูปฐมวัยต้นแบบสร้างขึ้น สำหรับเป็นเครื่องมือในการทดลอง

3.5 นำชุดกิจกรรมศิลปะ จากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานีเขต 2 อำเภออุ้มผางปีที่ หาคุณภาพแล้วไปทดลองกับนักเรียนอนุบาล 2 ในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานีเขต 2 อำเภออุ้มผางปีที่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 15 โรงเรียนเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ วันละ 60 นาที รวม 24 วัน โดยมีลำดับขั้นตอนและดำเนินการนี้เทศติดตามผลการพัฒนาครูปฐมวัยต้นแบบ ดังนี้

3.5.1 ครูปฐมวัยต้นแบบทำการทดสอบเด็กกลุ่มทดลองด้วยแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ เป็นการสอบก่อนการทดลอง (Pretest)

3.5.2 ครูปฐมวัยต้นแบบดำเนินการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยชุดกิจกรรมศิลปะจากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์สัปดาห์ละ 3 วัน คือวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ วันละ 60 นาที

3.5.3 เมื่อครบ 8 สัปดาห์แล้วครูปฐมวัยต้นแบบทำการทดสอบความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลอง (Posttest) ด้วยแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ฉบับเดียวกับก่อนการทดลอง

3.5.4 นำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบในข้อ 1 และ ข้อ 3 มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

ระยะที่ 4 การสรุปและประเมินผล

เปิดเวทีสรุปผลการดำเนินโครงการวิจัย เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มครูปฐมวัยต้นแบบ กรรมการสถานศึกษา กลุ่มผู้สูงอายุในชุมชน ศึกษาในเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานีเขต 2 อำเภออุ้มผางปีที่ และคณะผู้วิจัยได้ร่วมกันวิพากษ์และสะท้อนผลเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะ จากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุตรธานีเขต 2 อำเภอกุมภวาปี
ตลอดจนผลที่เกิดจากการพัฒนา

ผลการวิจัย

1. ครูปฐมวัยต้นแบบเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและบทบาทการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 โดยจัดกิจกรรมตามขั้นตอนการจัดประสบการณ์คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินกิจกรรม และขั้นสรุป ในแต่ละวันของการทดลองครูปฐมวัยต้นแบบเชิญผู้สูงอายุมาเล่านิทานพื้นบ้านให้เด็กฟังก่อนที่ครูปฐมวัยต้นแบบจะจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ 5 กิจกรรม คือ กิจกรรมวาดภาพ กิจกรรมการพิมพ์ภาพจากวัสดุธรรมชาติ กิจกรรมปั้น กิจกรรมฉีก ปะ กิจกรรมประดิษฐ์เศษวัสดุ ขณะเด็กทำกิจกรรม ครูปฐมวัยต้นแบบคอยดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด เพื่อคอยให้คำปรึกษาเมื่อเด็กต้องการ และกล่าวชมเชยให้กำลังใจเด็ก ขณะทำงาน คอยพูดกระตุ้นให้เด็กคิดเมื่อพบปัญหาแทนการบอกของครู เมื่อเด็กทำงานเสร็จครูปฐมวัยต้นแบบให้เด็กเล่าเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่ทำหรือภาพที่วาดเป็นการพัฒนาภาษาและความคิดของเด็ก และทำการประเมินบันทึก ลงวันที่ รายละเอียดที่ได้กล่าวเพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าของผลงานเด็กในชั้นเรียน เด็กทุกคนนำผลงานติดป้ายนิเทศหมุนเวียนกันไป เพราะผลงานบางชิ้นมีความหมายต่อเด็กมาก ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจา แสงมลิ (2545 : 63) กล่าวว่า บทบาทของครูในเรื่องการจัดทำกิจกรรมศิลปะ คือ การสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมที่ช่วยสนับสนุนการเจริญเติบโตของเด็กถึงขีดสุด การจัดตั้ง ที่ท้าทาย กระตุ้นและให้โอกาส สำหรับการเริ่มต้นของความซาบซึ้งในสิ่งสวยงาม การสร้างสภาพแวดล้อมที่สร้างเสริมการเจริญเติบโตของเด็กการจัดกิจกรรมศิลปะ ครูควรให้คำแนะนำหรือบอกแนวทางเพียงเล็กน้อยเท่านั้น สอดคล้องกับ ปิยวรรณ แท่นทอง (2550 : 28 บทความวิจัย)ประกอบกับครูผู้สอนมี

ความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัยจึงสามารถดำเนินกิจกรรมได้เหมาะสมกับชุดฝึกกิจกรรม

ครูปฐมวัยต้นแบบสนับสนุนให้เด็กมีการค้นพบกระบวนการทางศิลปะด้วยตนเอง ให้โอกาสได้ค้นคว้าอย่างกว้างขวาง โดยการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลายให้กับเด็ก สอดคล้องกับ เลิศอานันทะนะ (2535 : 14) กล่าวถึงบทบาทของครูในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์บทบาทด้านกิจกรรมครูสอนด้วยความรักและให้การยอมรับนับถือในความสามัคคีที่สุดฝีมืออย่างเปิดเผย หลีกเลียงการวิพากษ์วิจารณ์ในเชิงล้อเลียนหรือตำหนิโดยตรงซึ่งทำให้เด็กรู้สึกต่อตนเองไปทางลบ ประสบความสำเร็จในการแสดงออก และสูญเสียความมั่นใจในตนเอง ครูไม่ควรเขียนรูปให้ดูเป็นตัวอย่าง เพียงแต่ให้กำลังใจอยู่ห่างๆครู มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีโลกทัศน์ที่ดีต่อบุคคล และสภาพแวดล้อมรอบตัว บทบาทด้านการสร้างบรรยากาศ การจัดกิจกรรมภายในบรรยากาศของความรู้จักอบอุ่นและเป็นกันเอง มีการยอมรับความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีระหว่างเพื่อนๆ เป็นการสร้างความรู้สึกปลอดภัยส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ถ้าหากเด็กอยู่ในบรรยากาศที่หวาดกลัว การข่มขู่หรือคอยรับฟัง คำสั่ง ขู่ห้ามและกฎเกณฑ์ต่างๆ จะเกิดความรู้สึกเก็บกดต่อต้านและไม่กล้าแสดงออก

การนำชุดกิจกรรมศิลปะ จากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานีเขต 2 อำเภอกุมภวาปี มาจัดกิจกรรมกับเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 ในแต่ละกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้สูงอายุในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กและผู้สูงอายุได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มองเห็นคุณค่าในตนเอง เกิดความรักเอื้ออาทรระหว่างคน 3 วัย คือ ครู เด็กและผู้สูงอายุ ชุดกิจกรรมดังกล่าวทำให้เด็กได้ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์อย่าง

หลากหลาย เด็กมีอิสระในการคิดสร้างสรรค์ผลงานตามจินตนาการผ่านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และของจริงตามธรรมชาติของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ เยาวพา เตชะคุปต์ (2542 : 108) กล่าวว่า การเตรียมกิจกรรมทางศิลปะที่เหมาะสมให้กับเด็ก ควรคำนึงว่าจะเปิดโอกาสให้เด็กเป็นอิสระในการทดลอง ค้นคว้าและสามารถสื่อสารกับสิ่งที่เขาทดลองกับผู้อื่น นอกจากนี้ยังมีโอกาสพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก สร้างความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา และยังสามารถพัฒนาทางสังคมจากการแลกเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ หมุนเวียนกันรับผิดชอบในการใช้และการเก็บอุปกรณ์ต่างๆ

2. จากการทดลอง ครูปฐมวัยต้นแบบได้นำชุดกิจกรรมศิลปะจากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 จัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และพฤติกรรมในการทำงาน ทำให้เด็กเกิดความคล่องตัวในการคิด และแสดงออกตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ เช่น การนำเข้าสู่กิจกรรม ครูปฐมวัยต้นแบบเชิญผู้สูงอายุมาเล่านิทานพื้นบ้านให้เด็กฟัง การเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวของนิทาน โดยวิธีการเล่าปากเปล่าทำให้เด็กสนใจผู้สูงอายุที่กำลังเล่านิทานซึ่งสอดคล้องกับ จอนและแมรี่ (John & Mary. 1995 : 143) ได้กล่าวถึง การเล่านิทานที่ทำให้เด็ก เกิดความสนใจคือผู้เล่าควรสบตาผู้ฟังเมื่อเริ่มเล่า เล่าในสิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับเรื่องที่เล่า มีการฝึกซ้อมอย่างเพียงพอในเรื่องที่เลือกมาเล่า สามารถเล่าได้อย่างคล่องแคล่ว ใช้เสียงในการเล่าที่ชัดเจนและน่าสนใจ สอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547 : 226 - 228) ได้กล่าวถึง การเล่านิทานปากเปล่า เป็นการเล่านิทานที่อาศัยเพียงพูดและน้ำเสียงของผู้เล่า ไม่มีการใช้สื่อประกอบการเล่า นอกจากน้ำเสียงและจังหวะการพูดที่สูงต่ำเร้าใจ ผู้ฟังตามเนื้อเรื่องที่นำเสนอ การเล่านิทานวิธีนี้ต้อง

ใช้ศิลปะในการพูด และการเล่าที่ใจจดใจจ่อ เด็กที่ฟังนิทานส่วนใหญ่จะมีความสนใจในเนื้อเรื่องของนิทานที่ผู้สูงอายุเล่าให้ฟัง และพยายามจะมีส่วนร่วม เช่น มีการซักถาม คัดค้านหรือสนับสนุนเนื้อหาในนิทาน มีปฏิกิริยาโต้ตอบกับผู้สูงอายุทำให้บรรยากาศในการเล่านิทานสนุกสนาน สอดคล้องกับ บุญเดือน หมิงดง และคณะ (2552 : 39 บทความวิจัย) การจัดกิจกรรมการเล่านิทาน ควรเปิดโอกาสให้เด็กแสดงบทบาทสามารถตามตัวละครในนิทาน ประกอบกับการเลียนเสียงให้มีอารมณ์ตามบทบาท เด็กจะสนุกสนานและถ่ายทอดอารมณ์ตามความรู้สึกได้เหมาะสมกับวัย

การดำเนินกิจกรรม ครูปฐมวัยต้นแบบจัดเตรียมชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์พร้อมแนะนำอุปกรณ์ต่างๆในการทำกิจกรรม 5 กิจกรรมคือ กิจกรรมการวาดภาพพระบายสี ได้แก่ การวาดภาพโดยเสรี ด้วยดินสอ สีเทียน ดินสอดำ ปากกาเมจิก สีไม้ ถ่าน เทียนไข ดิน และสีตามธรรมชาติเช่น ดอกไม้ กิจกรรมการพิมพ์ภาพ ได้แก่ พิมพ์ภาพด้วยวัสดุ และสีตามธรรมชาติ เช่น ผัก ผลไม้ เป็นต้น กิจกรรมการปั้น ได้แก่ การปั้นด้วย ดินเหนียว ดินน้ำมัน ดินทรายเปียกให้เป็นรูปทรง ปั้นเป็นเรื่องเป็นราว ปั้นตามใจชอบ กิจกรรมการฉีก ตัด ปะ ได้แก่ การฉีกหรือตัดและแปะ เป็นเรื่องราวต่างๆ การพับ หรือม้วนกระดาษเป็นรูปทรงต่างๆ แล้วนำมาประดิษฐ์สิ่งต่างๆ และการพับผ้าเช็ดหน้า ใบตอง ตามชอบใจ กิจกรรมการประดิษฐ์ ได้แก่ การประดิษฐ์ภาพเครื่องห้อยแขวน ประดิษฐ์ของเล่นของใช้การร้อยวัสดุต่างๆ การเย็บสาน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540: 28 - 29) กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมคือ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ควรจัดให้เด็กทุกวันโดยอาจจัดวันละ 3 - 5 กิจกรรมให้เด็กเลือกทำอย่างน้อย 1 - 2 กิจกรรม ตามความสนใจ เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่าง

อิสระซึ่งอยู่ในความดูแลของครูปฐมวัยต้นแบบอย่างใกล้ชิด เด็กเกิดความพอใจและสนุกสนานในขณะที่เด็กทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ต่างๆ ขณะที่เด็กทำกิจกรรมเด็กจะพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนเป็นโอกาสที่เด็กจะแสดงออกซึ่งความคิดของเขาและเป็นการพัฒนาทางภาษาไปด้วย การเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถทางสร้างสรรค์จะช่วยให้เด็กตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ช่วยส่งเสริมให้เขามีกำลังใจในตนเองว่ามีความคิดที่ดีและมีความสามารถหลายอย่างองค์ประกอบที่จะช่วยให้เด็กเกิดความพอใจสนุกสนานในขณะที่ทำกิจกรรม คือ เวลาและสถานที่ เด็กต้องการเวลาทำงานมากพอ ที่เขาจะได้ทำสำเร็จตามความพอใจและต้องการเนื้อที่กว้างขวางพอที่จะทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างสนุกสนาน

การสรุปกิจกรรม เมื่อเด็กทำงานเสร็จครูปฐมวัยต้นแบบให้เด็กเล่าเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่ทำหรือภาพที่วาดเป็นการพัฒนาภาษาและการประเมินผลงานเด็ก จากการสังเกตการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ การนำเสนอผลงานและบันทึกวันที่และรายละเอียดที่ได้วาดเพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าของผลงาน ให้เด็กทุกคนนำผลงานติดป้ายนิเทศหมุนเวียนกันไป ฝึกให้เด็กช่วยกันเก็บอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ให้เข้าที่ เข้าช่อง ลงตะกร้า และทำความสะอาด รูปแบบการจัดกิจกรรมดังกล่าว ครูปฐมวัยต้นแบบได้จัดกิจกรรมเป็นประจำสม่ำเสมอและต่อเนื่องกันตั้งแต่ระยะแรกถึง 8 สัปดาห์ เพื่อให้ครูปฐมวัยต้นแบบและเด็กได้ทำกิจกรรมจากชุดกิจกรรมศิลปะจากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 ดังนั้นเมื่อสิ้นสุดการทดลอง ครูปฐมวัยต้นแบบมีความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและมีเทคนิคการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์อย่างเห็นได้ชัดจาก (คะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ของเด็กก่อนการทดลองเท่ากับ 20.73 และคะแนนเฉลี่ย

ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กหลังการทดลองเท่ากับ 42.55) จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการพัฒนาครูปฐมวัยต้นแบบด้านการสร้างชุดกิจกรรมศิลปะ จากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 เป็นชุดกิจกรรมที่ทำให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น

ดังนั้น การพัฒนาครูปฐมวัยต้นแบบด้านการสร้างชุดกิจกรรมศิลปะ จากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 เป็นชุดกิจกรรมที่ทำให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้นและครูปฐมวัยต้นแบบมีความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนและนำเทคนิคการสอนที่หลากหลายมาพัฒนาเด็กและเด็กได้ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์อย่างอิสระในกิจกรรมประจำวัน ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจในการพัฒนาครูปฐมวัยต้นแบบด้านการสร้างชุดกิจกรรมศิลปะ จากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 ที่ส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย สามารถศึกษาการจัดกิจกรรม เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นและเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ตลอดจนสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและท้องถิ่นนั้น

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ในการพัฒนาครูปฐมวัยต้นแบบด้านการสร้างชุดกิจกรรมศิลปะ จากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 นั้นพบว่า ครูปฐมวัยขาดความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองและครูผู้สอนเด็กปฐมวัยบางส่วนไม่มีคุณวุฒิโดยตรง ด้านการศึกษาปฐมวัยควรมีการพัฒนาครูปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

2. ในการนำชุดกิจกรรมศิลปะ จากการเล่า
นิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 มาจัด
กิจกรรมให้กับเด็กสามารถที่จะยืดหยุ่นในเรื่องของ
เวลาให้เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจ
ของเด็ก

3. ในการพัฒนาครูปฐมวัยต้นแบบด้านการ
สร้างชุดกิจกรรมศิลปะ จากการเล่านิทานพื้นบ้าน
ของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 ควรนำผู้ปกครอง
เยาวชน หรือกลุ่มคนว่างงาน เข้ามีส่วนร่วมในการ
จัดกิจกรรมประจำวันของเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

เกริก ยัยพันธ์. (2539). *การเล่านิทาน*. พิมพ์ครั้งที่

2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *คู่มือ*

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช

2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา

ลาดพร้าว.

ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล. (2532). *กิจกรรมศิลปะ*

อนุบาล. กรุงเทพฯ: แปลนพับลิชชิง

นภเนตร ธรรมบวร. (2544). *การพัฒนา*

กระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

บุญเดือน หมื่นดง และคณะ. (2552). *การพัฒนา*

ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย

ด้วยการ จัดกิจกรรมการเล่านิทาน.

บทความวิจัย.วารสารศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 11ฉบับที่ 3

กันยายน – ธันวาคม.

เบญจา แสงมลิ. (2526). *สื่อเพื่อจัดประสบการณ์*

สำหรับเด็กปฐมวัย,สื่อการสอนระดับ

ปฐมวัยหน่วยที่ 9. กรุงเทพฯ: เมธีฟิล์ม

จำกัด.

ปิยวรรณ แท่นทอง. (2550). *การพัฒนาชุดฝึก*

ความพร้อมด้านสติปัญญาสำหรับนักเรียน

ระดับปฐมวัย. บทความวิจัย.วารสาร

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 9

ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม.

ไพพรรณ อินทนิล. (2534). *เทคนิคการเล่านิทาน*.

กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *การจัดการศึกษา*

สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เลิศ อานันท์นะ. (2535). *เทคนิควิธีการสอนศิลปะ*

เด็ก. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สัตยา สายเชื้อ. (2541). *กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็ก*

ก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

อัจรา ชีวพันธ์. (2545). *การเล่านิทานสำหรับเด็ก*.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.

Frit, J.B. (1990). *Evaluating The Effectiveness*

of a Big Book Redding/Writing

Program for Prekindergarten Student.

(Literature– Based Instruction)

Dissertation Abstracts.

Hida L. J. (2001). *Early Education Curriculum A*

Child Connection to the World. New

York : Division of International

Thomson Publishing

Hammond,S.L. others. (197-67). *Good Schools*

Young Children. New York:

Macmillan.

MoRRison, G. S. (1993). *Early Childhood*

Education today. 7 ed. New

Jersy:Prentice Hall, Inc

Piaget, J. (1960). *The moral Judgment of*

Child, Lllinois, the Free Press.